

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: **Mgr. Z. V.** bytom Č., proti odporcovi: **Mgr. P. M.**, bytom Č., zastúpeného JUDr. L. D., advokátkou so sídlom v B., o **zaplatenie 41 000 Sk (1360.95 €)**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 12C 999/2000, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9 Co 357/2007 z 13. marca 2008 takto

r o z h o d o l:

Dovolanie odporcu **o d m i e t a.**

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom z 30. apríla 2007 č. k. 12 C 999/2000-315 odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke 28 092 Sk (932.48 €) so 17,6% úrokom z omeškania od 9.2.2000 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; v časti o zaplatenie 12 908 Sk (428.47 €) a úrokoch z omeškania 20% ročne od 30.6.1999 do 8.2.2000 a úrokoch z omeškania 2,4% od 9.2.2000 do zaplatenia návrh zamietol a súčasne vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Na odvolanie účastníkov Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 9 Co 357/2007 z 13. marca 2008 potvrdil rozsudok okresného súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Skonštatoval, že z vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom mal preukázané, že navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala voči odporcovi uhradenia sumy 41.000,- Sk (1360.95 €) a to jednak ako nedoplatku na nájomnom na základe zmluvy uzavretej medzi účastníkmi dňa 1.12.1998 vo

výške 35 000 Sk (1161.79 €), náhrady škody za hadicu od práčky vo výške 1 600 Sk (53.11 €) a nedoplatku za služby spojené s užívaním bytu vo výške 4 400 Sk (146.05 €). Za správny považoval postup súdu prvého stupňa, keď skúmal, či zo strany účastníkov došlo k uzavretiu nájomnej zmluvy a či následne si odporca ako nájomca plnil svoje povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď ustálil výšku nedoplatku na nájomnom vo výške 28.092,- Sk. Mal za preukázané, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o prenájme bytu č. X. na prvom poschodí bytového domu č. súp. X. na M. ulici orientačné číslo X. v Č., ako i spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. Dobu prenájmu si účastníci dohodli od 1.1.1999 do 31.12.2000 s tým, že nájomca je povinný platiť prenajímateľovi odplatu (nájomné) vo výške 5.000,- Sk mesačne. Medzi účastníkmi bolo nesporným, že odporca prevzal byt na základe uvedenej zmluvy do užívania dňa 22.12.1998 a užíval ho až do 29.12.1999, kedy v súlade s článkom 3 zmluvy, na návrh prenajímateľky resp. jej zástupkyne došlo k predčasnému ukončeniu nájmu (list zo dňa 18. júna 1999 označený ako výpoveď, ktorý bez námietok podpísal odporca). Za dôvodné nepovažoval námietky odporcu týkajúce sa neplatnosti nájomnej zmluvy z dôvodu nedostatku slobody vôle, ako aj výšky odplaty za užívanie bytu a spotrebu energií.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie odporca a žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok okresného ako aj krajského súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Odporca uviedol, že dovolanie podáva v zmysle § 241 ods.2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. c/, f/ O.s.p. Na odôvodnenie týchto dovolacích dôvodov uviedol, že vo výpovediach účastníkov neboli odstránené nezrovnalosti, týkajúce sa skutočnej doby užívania bytu, nesúhlasil s so záverom odvolacieho súdu o tom, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o prenájme bytu a nebolo možné prihliadnuť na jeho námietku súvisiacu s nedostatkom plnomocenstva pre V. V., ktorá uzatvárala zmluvu v mene navrhovateľky. Namietal, že odvolací súd nešpecifikoval, ktoré plnomocenstvo považoval za správne, a preto rozhodnutie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné. Ďalej spochybnil platnosť nájomnej zmluvy z dôvodu, že ju podpísala matka navrhovateľky bez riadneho splnomocnenia, z ktorého dôvodu navrhovateľka nemala ani vecnú legitimáciu na podanie žaloby. Nesprávne právne posúdenie veci podľa dovolateľa spočíva v nesprávnej aplikácii § 51 Občianskeho zákonníka na vznik a založenie nájomného vzťahu. Dovolateľ napokon namietal, že súd prvého stupňa nad rámec návrhu vypočítal dlžnú sumu až do 29.12.1999, napriek tomu, že navrhovateľka žiadala nájom len do 29.11.1999.

Navrhovateľka sa k dovolaniu odporcu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci súd rozhodol rozsudkom. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozsudkov uvedených v ustanoveniach vymenovaných vyššie. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p., dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Vzhľadom na námietky odporcu a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho

zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť krajský súd, dovolací súd sa osobitne zamerlal na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola odporcovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O procesnú vadu v zmysle tohoto ustanovenia ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.).

K námietkam odporcu uvedeným v dovolaní, že odvolací súd nesprávne postupoval tým, že vo výpovediach účastníkov neboli odstránené nezrovnalosti, týkajúce sa skutočnej doby užívania bytu, že medzi účastníkmi nedošlo k uzavretiu zmluvy o prenájme bytu, že nebolo prihliadnuté na jeho námietku súvisiacu s nedostatkom plnomocenstva pre V. V., že odvolací súd nešpecifikoval, ktoré plnomocenstvo považoval za správne, a preto rozhodnutie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, teda súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania treba uviesť, že zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne

vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne. Zároveň treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. a táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom aj tým, že vec nesprávne právne posúdil. Treba preto uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia (vid' R 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Odporca v dovolaní tvrdil, že navrhovateľka nebola aktívne legitimovaná na podanie žaloby, pretože nepodpísala nájomnú zmluvu (podpis na zmluve je inej osoby bez splnomocnenia).

Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka vecnej legitimácie účastníkov konania nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitimácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej legitimácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamieta (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19

O.s.p.) a procesnú spôsobilosť (t.j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania § 20 O.s.p.). Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania (spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti) bez riadneho zastúpenia je vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. c/ O.s.p. K vade takejto povahy v danom prípade nedošlo. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 90 O.s.p.); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či takto označený žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t.j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná pasívna legitímácia). Spôsobilosť byť účastníkom zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 OZ a § 8 OZ (t.j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Okamihom narodenia má každá fyzická osoba spôsobilosť na práva a povinnosti (právnú subjektivitu), smrťou právna subjektivita fyzickej osoby zaniká. Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Obom žalovaným ako dospelým a žijúcim fyzickým osobám zákon priznáva právnu subjektivitu, jej pozbavenie alebo obmedzenie nebolo preukázané žiadnym súdnym rozhodnutím, preto je potrebné vychádzať zo stavu, že títo majú aj spôsobilosť byť účastníkmi občianskeho súdneho konania (§ 19 O.s.p.) Ak by aj prípadne navrhovateľka nebola v konaní aktívne vecne legitimovaná (nebola nositeľkou hmotného práva), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkmi konania a už vôbec nie nedostatok riadneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov konanie netrpí ani vadou podľa § 237 písm. b/, resp. c/ O.s.p.

Podľa názoru dovolateľa konanie trpí aj procesnou vadou spočívajúcou v tom, že súdy nad rámec návrhu vypočítali dlžnú sumu až do 29.12.1999, napriek tomu, že navrhovateľka žiadala nájom len do 29.11.1999. V danom prípade navrhovateľka viackrát upresňovaným návrhom (č.l.123, 281, 301,304) žiadala odporcovi uložiť povinnosť zaplatiť jej sumu 41 000 Sk (1360.95 €) , ktorá pozostáva z nedoplatku na nájomnom vo výške 35 000 Sk (1161.79 €), náhrade škody vo výške 1 600 Sk (53.11 €) a nedoplatku za služby spojené s užívaním bytu vo výške 4 400 Sk (146.05 €). Navrhovateľke bolo vyhovené v prísudku vo výške 28 092 Sk (932.48 €), ktorý pozostáva z dlžného nájmu. Súdy nižších stupňov pri svojom rozhodovaní neprekročili hranice vymedzené ustanovením § 153 ods. 2 O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené

v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravu dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd jej však náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30.apríla 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Hrčková Marta